

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.12.2011
KOM(2011) 900 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En kvalitetsramme for tjenesteydelser af almen interesse i Europa

1. INDLEDNING

Den nuværende økonomiske og finansielle situation har vist, at tjenesteydelser af almen interesse mere end nogensinde spiller en grundlæggende rolle i Den Europæiske Union (EU). Inden for bl.a. sundhedsområdet, børnepasning, ældreomsorg, bistand til handicappede og socialt boligbyggeri udgør disse tjenesteydelser et vigtigt sikkerhedsnet for borgerne¹ og bidrager til at fremme social samhørighed. Tjenesteydelser af almen interesse på uddannelses-, erhvervsuddannelses- og beskæftigelsesområdet spiller en vigtig rolle for vækst- og beskæftigelsesdagsordenen. I videnøkonomien er skoler, uddannelsescentre og universiteter nødt til at være af højeste kvalitet for at det kan sikres, at unge udstyres med nye kvalifikationer til nye job. De budgetstramninger, som de offentlige administrationer i øjeblikket står overfor, og behovet for finanspolitisk konsolidering gør det samtidig nødvendigt at sikre, at tjenesteydelser af høj kvalitet kan leveres så effektivt og omkostningseffektivt som muligt.

Formanden pegede i sine politiske retningslinjer fra 2009² allerede på en modernisering af servicesektoren som en af drivkræfterne til nye vækstkilder og social samhørighed og fastslog, at vi "bliver nødt til at fremme den generelle udvikling i sektoren for sociale tjenesteydelser og sundhedstjenesteydelser f.eks. ved at indføre en kvalitetsramme for offentlige og sociale tjenesteydelser for dermed at sikre, at de anerkendes som betydningsfulde i det europæiske samfundssystem"³. Europa 2020-strategien⁴ bekræftede på ny behovet for at udvikle nye tjenesteydelser, der både leveres fysisk og online, og som skaber vækst og beskæftigelse. Dette kan omfatte innovative tjenesteydelser af almen interesse.

Medlemsstaterne har altid haft et traktatfæstet spillerum med hensyn til, hvordan de vil sikre kvaliteten i udførelsen af disse tjenesteydelser, men med Lissabontraktaten blev der indført nye bestemmelser: artikel 14 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse. Desuden har artikel 36 i chartret om grundlæggende rettigheder fået samme juridiske status som traktaterne. Det er denne nye kontekst, der er baggrunden for Kommissionens beslutning om at samle alle de foranstaltninger, den træffer i relation til tjenesteydelser af almen interesse, i en overordnet kvalitetsramme. Det vil sikre, at lovgivningsrammerne på EU-plan i de kommende år fortsat bidrager til en styrkelse af det indre markeds sociale dimension, bedre tilgodeser den særlige karakter af disse tjenester og gør det muligt at løfte den udfordring, der består i at sikre, at disse tjenesteydelser udføres på en måde, der opfylder de krav om kvalitet, sikkerhed, rimelig pris, ligebehandling, universel adgang og brugerrettigheder, som anerkendes i protokollen.

Formålet med denne meddelelse, der også er en opfølgning på akten for det indre marked⁵, er at fremlægge kvalitetsrammen, som består af tre hovedindsatsområder:

¹ Der findes EU-lovgivning, navnlig på indvandringsområdet, som sikrer, at nogle kategorier af tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold - på visse betingelser - har samme rettigheder som medlemsstaternes egne statsborgere, hvad angår adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, som stilles til rådighed for offentligheden.

² "Politiske retningslinjer for den næste Kommission", Bruxelles, den 3. september 2009.

³ "Politiske retningslinjer....", s. 24.

⁴ "Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst", KOM(2010) 2020.

⁵ "Akten for det indre marked: Tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid, KOM(2011) 206.

- Større klarhed og retlig sikkerhed om EU-reglernes anvendelse på tjenesteydelser af almen interesse, med revisioner af reglerne i det omfang, hvor det er nødvendigt for at sikre, at særlige behov tilgodeses. Disse løbende revisioner spiller en vigtig rolle i betragtning af, at disse tjenesteydelser er i konstant udvikling. Kommissionen har sideløbende med denne meddelelse fremlagt forslag til reformer af to centrale regelsæt – dels om statsstøtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og dels om offentlige indkøb – som begge vil føre til øget fleksibilitet og større forenkling i relation til medlemsstaternes udførelse af disse tjenesteydelser. Disse reformer tager desuden sigte på at skabe bedre sammenhæng mellem de to politikker og give de aktører, som fuldt ud overholder reglerne om offentlige indkøb, større sikkerhed for, at de, forudsat at visse betingelser er opfyldt, også opfylder det relevante statsstøttekrav i henhold til Altmark-dommen. Det burde føre til større retlig sikkerhed og forenkling for offentlige myndigheder og virksomheder.
- Adgang til væsentlige tjenesteydelser: Kommissionen er fast besluttet på at sikre alle borgere adgang til væsentlige tjenesteydelser i specifikke sektorer, med afsæt i de foranstaltninger, der for nylig er truffet inden for basale banktjenester, posttjenester og telekommunikation.
- Forbedring af kvaliteten: Kommissionen vil sætte mere ind på at forbedre kvaliteten af sociale tjenesteydelser, og de resultater, der opnås på dette område, skal tjene som model for andre tjenesteydelser af almen interesse.

Grundlæggende begreber

Debatten om tjenesteydelser af almen interesse lider under manglen på en klar terminologi. Begreberne bruges i flæng og upræcist. Interessenterne på området har anmodet Kommissionen om at skabe klarhed. Kommissionen er i den forbindelse dog bundet af EU's primære ret og Domstolens retspraksis. Hertil kommer, at begreberne er dynamiske og udvikler sig.

Tjenesteydelser af almen interesse: Tjenesteydelser af almen interesse er tjenesteydelser, som de offentlige myndigheder i medlemsstaterne klassificerer som værende af almen interesse og derfor er undergivet bestemte forpligtelser til offentlig tjeneste. Begrebet dækker både økonomiske aktiviteter (se definitionen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse nedenfor) og ikke-økonomiske aktiviteter. Sidstnævnte er ikke omfattet af specifik EU-lovgivning og ej heller af traktatens bestemmelser om det indre marked og konkurrence. Nogle aspekter af disse tjenesteydelser kan være underlagt andre generelle regler i traktaten, f.eks. princippet om ikke-forskelsbehandling.

Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse: Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er økonomiske aktiviteter, der tjener et almennyttigt formål, og som ikke ville blive gennemført (eller ville blive gennemført på andre vilkår hvad angår kvalitet, sikkerhed, rimelig pris, ligebehandling og universel adgang) via markedet, hvis ikke det offentlige greb ind. Forpligtelser til offentlig tjeneste pålægges leverandøren ved en overdragelsesakt og ud fra et kriterium om almen interesse, der sikrer, at tjenesteydelsen ydes på vilkår, der gør det muligt for leverandøren at opfylde sine opgaver.

Sociale tjenesteydelser af almen interesse: Der er her bl.a. tale om sociale sikringsordninger, som dækker de største risici i livet, og en række andre væsentlige tjenesteydelser, der leveres direkte til personen, og som spiller en forebyggende rolle, skaber

social samhørighed og fremmer social integration⁶. Visse sociale tjenesteydelser (som f.eks. obligatoriske socialsikringsordninger) anses ikke af Den Europæiske Unions Domstol for at være økonomisk virksomhed, men som det fremgår af Domstolens praksis, er det forhold, at en tjenesteydelse har social karakter, ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at den kvalificeres som ikke-økonomisk virksomhed⁷. Begrebet "social tjenesteydelse af almen interesse" omfatter følgelig både økonomisk og ikke-økonomisk virksomhed.

Universaltjenesteforpligtelser: Ved denne type af forpligtelser til offentlig tjeneste fastsættes krav, der skal sikre adgang til visse tjenesteydelser af en nærmere fastsat kvalitet og til en rimelig pris for alle forbrugere og brugere i en medlemsstat, uanset hvor de geografisk befinder sig, og under hensyntagen til særlige nationale forhold. Specifikke universaltjenesteforpligtelser defineres på europæisk niveau som et væsentligt element i liberaliseringen af markedet i servicesektorer som f.eks. elektronisk kommunikation, posttjenester og transport.

Offentlig tjenesteydelse: Begrebet "offentlig tjenesteydelse" bruges i artikel 93 i TEUF på transportområdet. På andre områder bruges begrebet dog undertiden tvetydigt: det kan henvise til det forhold, at en tjenesteydelse tilbydes offentligheden og/eller i den offentlige interesse, eller det kan anvendes om offentligt ejede enheders virksomhed. For at undgå enhver tvetydighed bruges begrebet ikke i denne meddelelse, men i stedet "tjenesteydelse af almen interesse" og "tjenesteydelse af almen økonomisk interesse".

2. INSTITUTIONELLE RAMMER: ÆNDRINGER INDFØRT MED LISSABONTRAKTATEN

I Lissabontraktaten, protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse og artikel 36 i chartret om grundlæggende rettigheder, understreges tydeligt den vigtige rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller i EU, og heri fastlægges de principper, som ligger til grund for EU's tilgang til disse tjenesteydelser. De skaber et solidt grundlag for at anvende en fleksibel og pragmatisk tilgang, hvilket er af afgørende betydning på dette område i betragtning af de forskellige behov og præferencer, der skyldes forskellige geografiske, sociale og kulturelle forhold.

I protokollen fastsættes for første gang på det primærretlige niveau de grundlæggende principper, som finder anvendelse på tjenesteydelser af almen interesse. Heraf fremgår, at principperne bør tilpasses de forskellige relevante tjenesteydelser, og at der derfor ikke kan anvendes én samlet strategi for alle tjenesteydelser. Det bekræftes ligeledes, at traktaternes bestemmelser ikke berører medlemsstaternes beføjelse til at levere, udlægge og tilrettelægge ikke-økonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Det er dog fortsat nødvendigt at skelne mellem økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, og der vil fortsat være brug for analyser fra sag til sag, eftersom karakteren af disse aktiviteter er i konstant udvikling. Det er grunden til, at Kommissionen følger situationen som nævnt i afsnit III nedenfor.

I henhold til artikel 14 i TEUF "*sørger Unionen og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområde og inden for rammerne af traktaternes anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, navnlig økonomiske og*

⁶ "Iværksættelse af Fællesskabets Lissabon-program: Socialydelser af almen interesse i Den Europæiske Union", KOM(2006) 177 endelig af 26. april 2006.

⁷ Forenede sager C-180/98 - C-184/98, Pavlov m.fl., Sml. 2000, s. I-6451, præmis 118, sag C-218/00, Cital mod INAIL, Sml. 2002, s. I-691, præmis 37, og sag C-355/00 Freskot, Sml. 2003, s. I-5263.

finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver". Denne artikel giver Unionen mulighed for at lovgive om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, idet de principper og vilkår, navnlig økonomiske og finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver, fastlægges ved forordning og efter den almindelige lovgivningsprocedure. Det fremgår, at fastlæggelsen ved forordning af disse principper og vilkår bør ske "*uden at dette anfægter medlemsstaternes kompetence til under overholdelse af traktaterne at levere, udlægge og finansiere sådanne tjenesteydelser".* Hermed erkendes det, at det først og fremmest er medlemsstaterne, som skal træffe beslutning om, hvordan sådanne tjenesteydelser skal tilrettelægges, leveres og finansieres på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Behovet for lovgivning baseret på artikel 14 i TEUF vil fortsat blive undersøgt gennem forskellige offentlige høringer og en løbende dialog med interessenterne på området. Der synes i øjeblikket at være enighed om, at dette ikke er en umiddelbar prioritet⁸. Kommissionen er af den opfattelse, at en sektorspecifik tilgang, hvor der kan findes skræddersyede løsninger på konkrete og specifikke problemer i forskellige sektorer, er mere hensigtsmæssig på dette tidspunkt⁹.

Kommissionen vil løbende vurdere behovet for at revidere eksisterende sektorspecifik lovgivning, som omfatter universaltjenesteforpligtelser, og det eventuelle behov for at skabe nye universaltjenesteforpligtelser i andre sektorer. Kommissionen vil ligeledes undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt at fastlægge principper og vilkår, der gør det muligt for særlige offentlige tjenester at opfylde deres opgaver på grundlag af artikel 14 i TEUF. Hensyn til eksisterende forskellige tjenesteydelser og forhold i EU vil fortsat være et vejledende princip i Kommissionens vurdering.

3. EN KVALITETSRAMME FOR TJENESTEYDELSER AF ALMEN INTERESSE I EUROPA

Efterspørgslen efter tjenesteydelser af almen interesse og udførelsen heraf har ændret sig væsentligt i årenes løb. Tjenesteydelser, som traditionelt blev leveret direkte af staten, udliciteres nu i stigende grad af nationale, regionale og lokale myndigheder og leveres ofte af den private sektor (med eller uden profit for øje). Denne ændrede tilgang skyldes dereguleringsprocesser, ændringer i regeringspolitikker og ændringer i brugernes behov og forventninger. Eftersom mange af disse tjenesteydelser er af økonomisk karakter, finder bestemmelserne om det indre marked og konkurrence anvendelse på dem, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Adgang til en række tilbud med hensyn til tjenesteydelsesternes pris og kvalitet kan indebære betydelige valgmuligheder og fordele for offentlige myndigheder. Der er fra nogle sider blevet udtrykt bekymring over virkningerne af disse bestemmelser, især for sociale tjenesteydelser, men Kommissionen er overbevist om, at de vil kunne anvendes på en måde, der tager hensyn til særlige behov, og som fremmer

⁸ Det seneste eksempel er Europa-Parlamentets beslutning af 5. juli 2011 om fremtiden for socialydelser af almen interesse (2009/2222(INI)), punkt 48: "mener, at en EU-rammeforordning om tjenesteydelser af generel økonomisk interesse under artikel 14 i TEUF ikke er det centrale spørgsmål på dette tidspunkt".

⁹ Det skal bemærkes, at det af artikel 14 i TEUF fremgår, at denne artikel anvendes med forbehold af artikel 93, 106 og 107 i TEUF, som fastsætter Europa-Kommissionens rolle i forbindelse med kontrol med statsstøtte og de betingelser, på hvilke tjenesteydelser af almen økonomisk interesse kan fritages for denne kontrol. En yderligere redegørelse findes i meddelelsen om [anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse](#) (K(2011) 9404), der blev vedtaget parallelt med nærværende meddelelse.

tilvejebringelsen af tjenesteydelserne. Bestemmelserne skal naturligvis revideres løbende for at sikre, at de fortsat giver offentlige myndigheder det nødvendige spillerum til at imødekomme nye samfundsbehov og tilpasse sig den teknologiske udvikling.

Kommissionens tilgang til en kvalitetsramme er baseret på tre indsatsområder: for det første bør der skabes større klarhed og retlig sikkerhed om EU-reglernes anvendelse på disse tjenesteydelser, for det andet bør der tilvejebringes værktøjer, som gør det muligt for medlemsstaterne at sikre, at borgerne har adgang til vigtige tjenesteydelser, og at vurdere situationen regelmæssigt, og for det tredje bør der fremmes kvalitetsinitiativer, især i forbindelse med sociale tjenesteydelser, som imødekommer særligt vigtige behov.

1. Indsatsområde 1: Større klarhed og retlig sikkerhed

Kommissionen ønsker at sikre, at de EU-lovgivningsrammer, som har indflydelse på, hvordan tjenesteydelser af almen økonomisk interesse tilrettelægges, finansieres og leveres, gør det muligt for dem at opfylde deres offentlige opgave. Kommissionen fører i dette øjemed en løbende dialog med interessenterne fra alle sektorer for at indkredse de områder, hvor der kan være behov for at skabe større klarhed om eller ændre lovgivningsrammerne. To eksempler på dette engagement er revisionerne af reglerne om statsstøtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og reglerne om offentlige indkøb, som ledsager denne meddelelse.

Kommissionen har i forbindelse med disse reformer tilstræbt at skabe større sammenhæng mellem politikken for statsstøtte og politikken for offentlige indkøb til fordel for de relevante aktører. Kommissionen har i det omfang, det har været muligt, skabt mere sammenhængende rammer. Kommissionen er af den opfattelse, at fuld overholdelse af åbne eller begrænsede offentlige udbudsprocedurer, hvor tildelingen af kontrakter sker på grundlag af den laveste pris eller, på visse betingelser, det økonomisk mest fordelagtige bud, betyder, at en kontrakt tildeles til de "laveste omkostninger for samfundet", der er et af de kriterier, som kræves opfyldt af Domstolen for, at det kan udelukkes, at der er tale om statsstøtte.

1.1. Revision af reglerne om statsstøtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

De EU-regler, der finder anvendelse på den offentlige finansiering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og som blev vedtaget af Kommissionen i 2005, har vist sig at være virkningsfulde. Ikke desto mindre er Kommissionen og interessenterne på området enige om, at reglerne kan gøres klarere, enklere og mere afbalancerede for at gøre det lettere at anvende dem og dermed fremme en mere effektiv levering af tjenesteydelser af høj kvalitet til fordel for borgerne. Reformen har tre mål: at præcisere de grundlæggende begreber i forbindelse med tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, at forenkle reglerne om statsstøtte til tjenesteydelser, der kun berører en lille del af befolkningen, tilrettelægges på lokalt niveau og har begrænset indvirkning på samhandlen mellem medlemsstaterne, og at indføre en mere målrettet behandling af andre tjenesteydelser således, at der bedre kan skelnes mellem på den ene side tjenesteydelser og sociale tjenesteydelser, der berører en mellemstor del af befolkningen, og på den anden side aktiviteter, der berører en stor del af befolkningen og helt tydeligt har betydning for hele EU, og hvor der vil blive foretaget en mere effektiv undersøgelse af, om konkurrencereglerne er blevet overholdt.

På grundlag af disse mål har Kommissionen vedtaget eller foreslået en række vigtige ændringer:

- For det første vil Kommissionen i en ny meddelelse sætte fokus på en række forhold, som har rejst spørgsmål om fortolkningen på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

- For det andet vil et større antal sociale tjenesteydelser (uanset størrelsen af kompensationen) i fremtiden kunne fritages for forhånds anmeldelse og vurdering ved Kommissionen, hvis de opfylder nogle grundlæggende betingelser om gennemsigtighed, korrekt definition og ingen overkompensation. Ud over hospitaler og socialt boligbyggeri omfatter denne liste nu tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som opfylder sociale behov med hensyn til sundhed og langvarig pleje, børnepasning, adgang til og reintegration på arbejdsmarkedet samt pleje og social integration af sårbare grupper.
- For det tredje vil der blive foretaget en grundigere og mere målrettet undersøgelse af omfattende støtteforanstaltninger, f.eks. inden for netværksindustrierne, der kan have en væsentlig indflydelse på det indre markeds funktion. Medlemsstaterne vil i disse tilfælde skulle sørge for, at kompensationsordningen omfatter incitament til større effektivitetsgevinster i kontraktens løbetid, og at disse incitament er tilpasset behovene i bestemte sektorer.
- Endelig foreslår Kommissionen en ny de minimis-regel særligt for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvor der ikke er tale om statsstøtte, og der dermed ikke er behov for, at Kommissionen undersøger tilfælde, hvor der er ydet støtte på højst 500 000 EUR over en treårig periode. Særlige sektorspecifikke regler vil dog fortsat finde anvendelse på visse sektorer, navnlig transport og public service radio- og tv-virksomhed.

1.2. Reform af reglerne om offentlige indkøb og koncessioner

Kommissionen foreslår ligeledes at gennemføre en omfattende reform af reglerne om offentlige indkøb og koncessioner, hvilket vil forbedre kvaliteten i udførelsen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse.

For det første lægger reformen op til, at tjenesteydelser på social- og sundhedsområdet skal behandles på særlig vis. Disse tjenesteydelser vil komme til at henhøre under en mere lempelig ordning, som tager hensyn til deres særlige rolle og karakteristika. Der vil gælde højere tærskler for disse tjenesteydelser, der kun skal opfylde kravene om gennemsigtighed og ligebehandling. For at fremme en tilgang af høj kvalitet skal reformen desuden fremme anvendelsen af kriteriet om det økonomisk mest fordelagtige bud, hvilket betyder, at medlemsstaterne ikke er forpligtet til at tildele kontrakter om udførelse af sådanne tjenesteydelser alene på grundlag af den laveste pris.

For det andet er der nu større retlig sikkerhed om, hvordan EU-reglerne om offentlige indkøb finder anvendelse på forbindelserne mellem offentlige myndigheder. "Offentligt-offentligt samarbejde" vedrører situationer, hvor offentlige enheder som f.eks. lokale myndigheder samarbejder om at opfylde offentlige opgaver. Eftersom den offentlige/juridiske status, som gælder for parterne i en offentlig kontrakt, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at udelukke de pågældende kontrakter fra EU-direktiverne om offentlige indkøb, vil det med reformen og i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis blive afklaret, hvornår sådanne kontrakter ikke er omfattet af EU-reglerne om offentlige indkøb. De nye regler vil sikre, at anvendelsen af reglerne om offentlige indkøb ikke griber ind i de offentlige myndigheders frihed til selv at bestemme, hvordan de vil tilrettelægge og udføre deres offentlige opgaver. Samtidig er der bestemmelser, som skal sikre, at offentligt-offentligt samarbejde ikke medfører konkurrenceforvridning i forhold til private erhvervsdrivende.

For det tredje erkendes det som led i reformen, at udbud med forhandling og forudgående offentliggørelse under visse omstændigheder kan spille en vigtig rolle ved tildelingen af kontrakter om udførelse af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og dette indgår således i den værktøjskasse, der er til rådighed for de ordregivende myndigheder. Tilsvarende har Kommissionen foreslået, at offentlige myndigheder skal have mulighed for at anvende de ønskede produkters, tjenesteydelsers eller arbejders livscyklus som tildelingskriterier. Reformen vil også medvirke til at sikre, at kontrakter ikke udelukkende tildeles på grundlag af den laveste pris, men i tilstrækkelig grad afspejler de øgede miljø- og samfundshensyn.

Endelig vil der med reformen blive indført en ny særskilt ordning for koncessioner. Dette er særlig vigtigt for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, da koncessionskontrakter traditionelt anvendes til at opfylde en forpligtelse til offentlig tjeneste eller forsyningspligt. De vigtigste træk ved reformen af offentlige indkøb vil også gælde for koncessioner, og hvad angår kontrakter om offentlige indkøb vil der blive indført nye regler for ændring af eksisterende kontrakter. I visse sektorer tildeles koncessioner for 20-100 år, hvilket gør det mere sandsynligt, at de skal tages op til revision i den tid, kontrakten løber. På grundlag af Domstolens retspraksis foreslår Kommissionen at indføre nye bestemmelser, der præciserer, på hvilke betingelser bestemmelserne i en koncessionskontrakt kan ændres, uden at der skal afholdes et nyt udbud, samt bestemmelser, der skal sikre, at principperne om ligebehandling og ikke-forskelsbehandling overholdes.

Reformen af reglerne om offentlige indkøb er et af de tolv prioriterede tiltag i akten for det indre marked, som Kommissionen i den årlige vækstundersøgelse 2012 har bekræftet skal hastebehandles. Kommissionen opfordrer derfor Europa-Parlamentet og medlemsstaterne til at nå til enighed om disse forslag inden udgangen af 2012.

1.3. Informations- og kommunikationstiltag vedrørende anvendelsen af EU's regler

Det ligger Kommissionen på sinde at hjælpe offentlige myndigheder, udbydere af tjenesteydelser, brugere og andre aktører på området til bedre at forstå og anvende EU-reglerne for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse som svar på de spørgsmål og anmodninger om forklaringer, der er blevet rejst af interessenterne på området. Kommissionen har truffet en række foranstaltninger på dette område.

I slutningen af 2010 offentliggjorde Kommissionen en ny vejledning¹⁰, som omhandler tre vigtige spørgsmål:

- hvordan medlemsstaterne kan finansiere disse tjenesteydelser under overholdelse af statsstøttere reglerne
- hvordan de offentlige myndigheder kan anvende reglerne om offentlige indkøb og samtidig sikre kvalitet, innovation, kontinuitet og fuldstændighed i udførelsen af de sociale tjenesteydelser.
- hvordan bestemmelserne om det indre marked, og især tjenesteydelsesdirektivet, kan finde anvendelse på sociale tjenesteydelser, uden at det forhindrer medlemsstaterne i at foretage den regulering, der er nødvendig for at sikre kvaliteten af og adgangen til sådanne tjenesteydelser.

¹⁰ Vejledning i anvendelse af Den Europæiske Unions regler om statsstøtte, offentlige indkøb og det indre marked på tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og navnlig sociale tjenesteydelser af almindelig interesse, SEK(2010) 1545.

Denne vejledning har erstattet dokumentet om ofte stillede spørgsmål og tager hensyn til udviklingen inden for retspraksis, Kommissionens afgørelser, ændringer i lovgivningsrammerne, drøftelser i Udvalget for Social Beskyttelse¹¹ og spørgsmål, der er modtaget fra interessenterne gennem den **interaktive informationstjeneste**¹². Den interaktive informationstjeneste er en onlinetjeneste, der leverer oplysninger til borgerne, udbydere af tjenesteydelser, offentlige myndigheder og andre interessenter, og som giver dem mulighed for at stille spørgsmål om EU-retten og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Siden tjenesten blev operationel i januar 2008, har Kommissionens tjenestegrene svaret på næsten 200 spørgsmål, der er blevet rejst gennem denne tjeneste.

Kommissionen har også udarbejdet en vejledning om "Sociale hensyn ved indkøb"¹³, som skal hjælpe offentlige myndigheder med at købe varer og tjenesteydelser på en socialt ansvarlig måde i overensstemmelse med EU-reglerne. I vejledningen sættes fokus på den rolle, som offentlige indkøb kan spille for socialpolitikken. Dokumentet indeholder konkrete eksempler på en lang række sociale hensyn som f.eks. fremme af lige muligheder og beskæftigelsesmuligheder, forbedring af arbejdsvilkår, social integration af sårbare personer som f.eks. handicappede samt overholdelse af substansen i de grundlæggende ILO-konventioner. En ny udgave af "Buying Green! A handbook on green public procurement"¹⁴ ("Køb grønt! En håndbog om grønne offentlige indkøb") blev udgivet i oktober 2011. Håndbogen giver gode råd om, hvordan miljøvirkningerne af den offentlige sektors forbrug kan mindskes, og hvordan grønne offentlige indkøb kan anvendes til fremme innovation inden for miljøteknologier, -produkter og -tjenesteydelser.

I arbejdsrapporten fra Kommissionens tjenestegrene om offentligt-offentligt samarbejde¹⁵ sammenfattes og redegøres der for Domstolens retspraksis om, hvordan reglerne om offentlige indkøb finder anvendelse på situationer, hvor offentlige myndigheder som f.eks. kommuner samarbejder om at opfylde offentlige opgaver, som er betroet dem (se afsnit 1.2 ovenfor). Det skal bidrage til at skabe et bedre kendskab til lovgivningen for at mindske de retlige risici i forbindelse med denne form for samarbejde mellem offentlige myndigheder.

Kommissionen lægger særlig vægt på sektoren for sociale tjenesteydelser. **Toårsrapporterne om sociale tjenesteydelser af almen interesse**¹⁶, der blev offentliggjort i 2008 og 2010, gjorde det muligt at følge udviklingen i sektoren for sociale tjenesteydelser og fremme dialogen på europæisk niveau. Kommissionen har ligeledes hjulpet de skiftende rådsformandskaber med at afholde fora om sociale tjenesteydelser af almen interesse, der har haft stor betydning for udveksling af oplysninger og fremme af dialog og et bedre kendskab til reglerne blandt interessenterne på området. Kommissionen er fast besluttet på at hjælpe de kommende skiftende rådsformandskaber med at afholde det fjerde europæiske forum for sociale tjenesteydelser af almen interesse om ca. tolv måneder.

¹¹ "Rapport fra Udvalget for Social Beskyttelse om anvendelsen af fællesskabsretten på sociale tjenesteydelser af almen interesse" af november 2008.

¹² Se: http://ec.europa.eu/services_general_interest/index_en.htm

¹³ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6457&langId=da>

¹⁴ Findes på: http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm

¹⁵ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om anvendelse af EU-lovgivningen om offentlige indkøb på forbindelser mellem ordregivende myndigheder ("Offentligt-offentligt samarbejde"), SEC(2011) 1169 endelig af 4. oktober 2011.

¹⁶ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene – First and Second Biennial Reports on social services of general interest, SEC(2008) 2179 og SEC(2010) 1284.

Kommissionen vil fortsat være aktiv i Udvalget for Social Beskyttelse, der i samarbejde med alle relevante institutionelle aktører og civilsamfundsaktører og inden udgangen af 2013 vil udarbejde en rapport om EU-reglernes anvendelse på sociale tjenesteydelser af almen interesse.

2. Indsatsområde 2: Adgang til væsentlige tjenesteydelser:

I den sektorspecifikke lovgivning, der er blevet vedtaget på EU-niveau, har der altid været en omhyggelig balance mellem behovet for at øge konkurrencen og anvendelsen af markedsmekanismerne og behovet for at sikre, at alle borgere fortsat har adgang til væsentlige tjenesteydelser af høj kvalitet og til en rimelig pris. Dette har f.eks. været tilfældet inden for netværksindustrierne, lige fra telekommunikations- og posttjenester til transport og energi. Derudover følger Kommissionen via sin årlige resultattavle for forbrugermarkederne¹⁷ resultaterne på omkring 30 markeder for tjenesteydelser, idet den tager udgangspunkt i kriterier vedrørende sammenlignelighed, tillid, problemer og klager, generel tilfredshed, skift til andre produkter eller leverandører og udvalg.

Eftersom brugernes behov og teknologien hele tiden udvikler sig, er det nødvendigt regelmæssigt både at revurdere eksisterende universaltjenesteforpligtelser og behovet for at indføre nye. Eksemplerne nedenfor viser den proaktive tilgang, som Kommissionen har anlagt på dette område. Medlemsstaterne kan frit udvide eksisterende universaltjenesteforpligtelser eller indføre nye, forudsat at de truffene foranstaltninger er i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

2.1. Posttjenester

Det tredje postdirektiv¹⁸ er en milepæl i den reform af postmarkederne i Europa, som blev indledt i 1992. Direktivet har resulteret i mange fordele for borgerne, herunder tjenesteydelser af bedre kvalitet og nye innovative former for postomdeling. I direktivet fastsættes mindstekravene vedrørende omfanget af befordringspligten: posttjenester af høj kvalitet skal leveres (mindst) fem arbejdsdage om ugen, i hele området og til en rimelig pris for alle brugere, for basale tjenester vedrørende befordring af breve og pakker med en bestemt vægt samt for anbefalede forsendelser og forsikrede genstande. Direktivet indeholder også bestemmelser, der skal sikre en postbefordringspligt af høj kvalitet, og Kommissionen fører tilsyn med gennemførelsen heraf. Kommissionen oprettede for nylig en gruppe af europæiske forvaltningsmyndigheder for posttjenester¹⁹, der bl.a. beskæftiger sig med finansieringen af befordringspligten og overvågning af markedsresultater²⁰. Kommissionen har også oprettet et forum for brugere af posttjenester ("Postal Users Forum"), der afholdt sit første møde i december 2011, og hvori deltog slutbrugere – både enkeltpersoner og virksomheder – og andre interessenter, herunder operatører og fagforeninger med det formål at se nærmere på forbrugernes skiftende behov i et foranderligt kommunikationsmiljø og sikre en bæredygtig udvikling i sektoren.

¹⁷ http://ec.europa.eu/consumers/consumer_research/editions/docs/6th_edition_scoreboard_en.pdf. For nogle af disse tjenesteydelser som f.eks. elektricitet og bankkonti har Kommissionen gennemført grundige markedsundersøgelser (tilgængelige på førnævnte websted).

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/6/EF af 20. februar 2008 om ændring af direktiv 97/67/EF med henblik på fuld realisering af det indre marked for posttjenester i Fællesskabet.

¹⁹ Kommissionens afgørelse af 10. august 2010 om oprettelse af Gruppen af Europæiske Forvaltningsmyndigheder for Posttjenester, EUT C 217.

²⁰ Dokumenter er tilgængelige på webstedet for Gruppen af Europæiske Forvaltningsmyndigheder for Posttjenester: http://ec.europa.eu/internal_market/ergp/index_en.htm

Kommissionen vil i forbindelse med sit arbejde om e-handel fremlægge *en grøn bog om grænseoverskridende pakkeomdeling* i 2012. Der vil i den forbindelse blive sat fokus på bl.a. kvaliteten af grænseoverskridende postuddeling og prisfastsættelsen heraf med henblik på at finde løsninger på de hindringer, som forbrugere og virksomheder støder på. Kommissionen har ligeledes til hensigt at fremlægge resultaterne af to undersøgelser af postvirksomhedernes adfærd med hensyn til prisfastsættelse og dens indvirkning på markederne samt principperne til beregning af nettoomkostningerne ved postbefordringspligten. Kommissionen vil inden udgangen af 2013 fremlægge den fjerde rapport om anvendelsen af direktivet om posttjenester.

2.2. Basale banktjenester

Adgang til basale betalingstjenester på rimelige vilkår er vigtig af hensyn til den finansielle og sociale integration, og for at forbrugerne kan drage fuld fordel af det indre marked. Kommissionen foretog i begyndelsen af 2011 en konsekvensanalyse for at undersøge, om der var behov for EU-lovgivning på dette område. Efter at have overvejet samtlige muligheder besluttede Europa-Kommissionen på det tidspunkt at fremsætte forslag til en henstilling²¹. Formålet er at sikre, at alle, der er borgere eller bor i EU, og som ikke allerede har en betalingskonto i de medlemsstater, hvor de ønsker at oprette en, tilbydes basale betalingstjenester og et betalingskort. Udbydere af betalingstjenester skal tilbyde den basale betalingskonto gratis eller mod et rimeligt gebyr. Henstillingen sender et klart budskab til medlemsstaterne og udbyderne om, hvad der forventes, mens der på nationalt niveau vil være spillerum med hensyn til, hvordan dette mål skal nås.

Henstillingen indeholder også kriterier for vurdering af, hvordan medlemsstaterne har gennemført den, og hvorvidt der er behov for yderligere tiltag. På grundlag af en revision og en konsekvensanalyse, som vil blive gennemført i 2012, vil Kommissionen tage stilling til, hvorvidt der er behov for yderligere tiltag på dette område.

2.3. Transport

Befordringspligten på transportområdet er fastsat ved specifikke retsakter for lufttrafiktjenester, landtransport og søtransport²². Denne sektorspecifikke lovgivning fastlægger de principper, som medlemsstaterne skal følge ved fastlæggelsen af befordringspligten for hver transportform.

Af hvidbogen om transport af 2011²³ fremgår, at hvis den kollektive trafik i højere grad blev benyttet, og der indførtes minimumskrav for udbuddet af tjenester, ville det være muligt at øge mængden af afgange og dermed skabe en positive spiral for den offentlige transport.

²¹ Kommissionens henstilling om adgang til at oprette og anvende en basal betalingskonto, K(2011) 4977.

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (omarbejdning) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70, Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejlads).

²³ Hvidbog: En køreplan for et fælles europæisk transportområde – mod et konkurrencedygtigt og ressourceeffektivt transportsystem, KOM(2011) 144.

Ved tildeling af offentlige tjenesteydelseskontrakter, der fastlægger befordringspligten for de forskellige transportformer, skal der tages hensyn til principperne om gennemsigtighed, ikke-forskelsbehandling og tildeling af kontrakter efter en udbudsprocedure. Dette kan bedst opnås ved åbne offentlige udbudsprocedurer. Kvalitet i udførelsen af personbefordringstjenester vil være af stigende betydning i de kommende år på grund af den aldrende befolkning og behovet for at sikre, at offentlig (kollektiv) transport udgør et attraktivt alternativ til individuel transport og bidrager til opfyldelsen af målene om energieffektivitet og brændstofsikkerhed. Et dynamisk og åbent jernbanemarked burde resultere i betydelige fordele for passagerne hvad angår kvaliteten, effektiviteten og omfanget af de tjenesteydelser, som tilbydes, og for de offentlige myndigheder og skatteborgerne, idet færre offentlige midler vil gå til offentlige tjenesteydelseskontrakter.

Kommissionen har i 2012 til hensigt at fremsætte et forslag om åbning af jernbanemarkedet for indenlandsk personbefordring i 2012. Dette følger åbningen af fragtmarkedet og markedet for international personbefordring. Kommissionen vil i 2012 også overveje at revidere forordningen om offentlig tjeneste inden for landtransport med henblik på en generalisering af anvendelsen af udbud i forbindelse med tildeling af offentlige tjenesteydelseskontrakter i jernbanesektoren. Medlemsstaterne har en vid skønsmargen, når det gælder om at identificere de områder, hvor det er nødvendigt at indføre forpligtelse til offentlig tjeneste vedrørende personbefordring, men for at disse tjenester kan være bæredygtige, er de nødt til at være effektive og af høj kvalitet, samtidig med at de skal leveres i en stabil finansiel kontekst. Obligatoriske udbud burde kunne medvirke hertil.

2.4. Energi

Den tredje energipakke trådte i kraft den 3. marts 2011. Den fastlægger regler for forsyningspligt og indeholder klare bestemmelser om forpligtelser til offentlig tjeneste og forbrugerbeskyttelse for både elektricitet og naturgas, samtidig med at den indeholder bestemmelser om beskyttelse af sårbare kunder mod energifattigdom²⁴. Foranstaltninger, der vedtages på grundlag af disse direktiver, skal være i den almene interesse, være klart definerede, gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre elektricitets- og gasvirksomheder i EU lige adgang til de nationale forbrugere i EU og omvendt.

For at fremme gennemførelsen af konkurrencedygtige, energieffektive og fair detailmarkeder oprettede Kommissionen i 2008 Borgernes Energiforum²⁵, der er en reguleringsplatform, som bygger på de erfaringer, der er høstet i tidligere fora. I arbejdsrapporten fra Kommissionens tjenestegrene om "En energipolitik for forbrugere"²⁶ blev der gjort status over de fordele, som de eksisterende energipolitiske foranstaltninger indebærer for forbrugerne. Heri blev der peget på en række lovgivningsmæssige og politiske EU-initiativer, som direkte eller indirekte bidrager til forbedring af forbrugernes velfærd i energisektoren.

I overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af december 2011 skal medlemsstaterne gennemføre den tredje energipakke fuldt ud og hurtigst muligt. Kommissionen understreger i den forbindelse, at det er vigtigt, at medlemsstaterne klart definerer, hvad der forstås ved sårbare kunder. Kommissionen planlægger at afholde et femte

²⁴ Direktiv 2009/72/EF om elektricitet og direktiv 2009/73/EF om naturgas.

²⁵ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_citizen_energy_en.htm

²⁶ SEC(2010) 1407 endelig, af 11. november 2010.

møde i Borgernes Energiforum i november 2012 for fortsat at fremme dialogen med interessenterne om vigtige spørgsmål som f.eks. beskyttelse af sårbare kunder, den optimale model for detailmarkeder, prisgennemsigtighed og de mulige fordele ved intelligente målere i forbindelse med efterspørgselsstyring.

2.5. Elektronisk kommunikation

Direktivet om forsyningspligt inden for elektronisk kommunikation²⁷ indeholder bestemmelser om et socialt sikkerhedsnet i de tilfælde, hvor markeds kræfterne alene ikke bevirker, at forbrugerne til en rimelig pris får adgang til basistjenester, navnlig hvis de bor i områder, der er vanskelige eller dyre at betjene, eller der er tale om forbrugere med en lav indkomst eller handicappede forbrugere. Sikkerhedsnetkonceptet omfatter tre specifikke mål: der skal være et tjenesteudbud, prisen skal være rimelig, og man skal kunne få adgang til tjenesterne. Kommissionen vedtog for nylig en meddelelse om forsyningspligt inden for e-kommunikation²⁸, hvori der rapporteres om resultaterne af den offentlige høring i 2010 og den tredje nyvurdering af forsyningspligtens omfang inden for elektronisk kommunikation. Et af de nøglespørgsmål, der blev behandlet, er, hvilken rolle forsyningspligtigheder skal spille, når det gælder om at opfylde målet om "bredbånd for alle". På baggrund af analysen konkluderer Kommissionen, at det i øjeblikket ikke er nødvendigt at ændre forsyningspligtens omfang på EU-niveau. I analysen konkluderer Kommissionen endvidere, at der er behov for yderligere vejledning i gennemførelsen af forsyningspligtreglerne, da der ellers vil være risiko for forskellige nationale tilgange, og det vil have finansielle konsekvenser for industrien. Kommissionen vil fremlægge en sådan vejledning i 2012 og vil medvirke til at imødegå risikoen for social udstødelse, samtidig med at den i overensstemmelse med nærhedsprincippet vil sikre, at der tages hensyn til forskellige nationale forhold og behovet for at minimere konkurrenceforvridning, uden at sektoren pålægges en urimelig byrde²⁹.

3. Indsatsområde 3: Forbedring af kvaliteten – eksemplet med sociale tjenesteydelser af almen interesse

Sociale tjenesteydelser af almen interesse spiller en vigtig rolle i de europæiske samfund, idet de bidrager til social beskyttelse og social integration. Samtidig stiger efterspørgslen efter disse tjenesteydelser i takt med, at evnen til at finansiere dem bliver mere begrænset i øjeblikket som følge af den økonomiske krise og - på længere sigt – den demografiske aldring. Kommissionen, medlemsstaterne og interessenterne, som repræsenterer brugere og udbydere af tjenesteydelser, har på det seneste taget en række initiativer, når det gælder kvaliteten i udførelsen af sociale tjenesteydelser.

Kommissionen bebudede i 2007³⁰ en strategi, som skal højne kvaliteten af sociale tjenesteydelser i hele EU. Som opfølgning herpå har Kommissionen via Progress-

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ("forsyningspligtdirektivet") som ændret ved direktiv 2009/136/EF.

²⁸ "Forsyningspligt inden for e-kommunikation: Rapport om resultaterne af den offentlige høring og den tredje periodiske nyvurdering af forsyningspligtens omfang i henhold til artikel 15 i direktiv 2002/22/EF, KOM(2011) 795 endelig af 23. november 2011.

²⁹ Bemærk, at der i stk. 20-30 i EF-retningslinjerne for statsstøttereglerne anvendelse i forbindelse med hurtig etablering af bredbåndsnet (EUT C 235 af 30. september 2009, s. 7) specifikt henvises til definitionen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i den elektroniske kommunikationssektor.

³⁰ "Tjenesteydelser af almen interesse, herunder sociale ydelser af almen interesse: Europas nye udfordring", KOM(2007) 725 endelig af 20. november 2007.

programmet³¹ støttet europæiske initiativer til udvikling af værktøjer til definition og måling af kvalitet, ligesom den i Udvalget for Social Beskyttelse har støttet udviklingen af en frivillig europæisk kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser.

3.1. Projekter med støtte fra Progress-programmet

Fra 2008 til 2010 finansierede Progress-programmet otte projekter, der havde til formål at udvikle værktøjer til definition, måling, vurdering og forbedring af kvaliteten i udførelsen af sociale tjenesteydelser, og med særlig fokus på langvarig pleje. Alle projekter var baseret på tværnationale partnerskaber og udveksling af god praksis blandt offentlige myndigheder, udbydere af tjenesteydelser og andre aktører med forskellig kulturel baggrund og tilknytning til forskellige retlige og administrative rammer og forskellige socioøkonomiske vilkår. Stort set alle projekter viste, hvor vigtigt det er, at brugerne inddrages i arbejdet med at definere og evaluere kvaliteten i udførelsen af sociale tjenesteydelser³².

I 2012 vil Kommissionen gennem Progress-programmet støtte en række nye tværnationale projekter, der har til formål at gennemføre den frivillige europæiske kvalitetsramme i de enkelte medlemsstater og inden for en række sektorer.

3.2. Udvalget for Social Beskyttelse: En frivillig europæisk kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser

Udvalget for Social Beskyttelse vedtog i oktober 2010 en frivillig europæisk kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser. Målet er at udvikle en fælles forståelse for kvaliteten af disse tjenesteydelser i EU. Kvalitetsrammen er tilstrækkelig fleksibel til, at den kan finde anvendelse på en række sociale tjenesteydelser på nationalt, regionalt og lokalt niveau i alle medlemsstaterne og er forenelig med eksisterende nationale kvalitetstiltag. Den fastlægger de principper og kriterier, som en social tjenesteydelse skal opfylde for at imødekomme behovene og forventningerne hos brugerne af tjenesteydelser. Kvalitetsrammen omfatter også elementer af en metode, som skal hjælpe offentlige myndigheder med på det mest hensigtsmæssige niveau at udvikle kvalitetsværktøjer (standarder eller indikatorer) til definition, måling og evaluering af kvaliteten i udførelsen af sociale tjenesteydelser. Kvalitetsrammen omfatter et rettighedsbaseret fokus og kan f.eks. medvirke til at øge beskyttelsen af børns rettigheder i forbindelse med et skift fra institutionel børnepasning til alternative pasningsordninger.

3.3. Statut for en europæisk fond

Fonde, der tjener et almennyttigt formål, spiller en stadig vigtigere rolle i forbindelse med levering og finansiering af sociale tjenesteydelser af almen interesse i EU. Det er dog stadig vanskeligt for dem at etablere sig i andre medlemsstater eller samle deres midler i grænseoverskridende aktiviteter. Almennyttige fonde bør have mulighed for at etablere sig, operere og finansiere sig selv på tværs af grænserne, dog under forudsætning af passende tilsyn. Det vil give dem mulighed for at mindske den administrative byrde, der er forbundet med en kompleks udøvelse af virksomhed i forskellige medlemsstater. Det vil i sidste ende bevirke, at flere af deres midler frigives til fremme af EU-borgernes velfærd.

³¹ Progress er et EU-program for beskæftigelse og social solidaritet, som yder økonomisk støtte til gennemførelsen af målsætningerne på EU's social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden.

³² Arbejdsrapport fra Kommissionens tjenestegrene - Second Biennial Report on social services of general interest, SEC(2010) 1284 endelig af 22. oktober, s. 59-66.

For at skabe disse fordele vil Kommissionen i 2012 fremsætte et forslag om oprettelse af en statut for en europæisk fond, der vil supplere nationale strukturer, og som anvendes på frivillig basis.

4. KONKLUSIONER

Den nuværende økonomiske og finansielle krise er en påmindelse om den vigtige rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller, når det gælder om at sikre social og territorial samhørighed. Krisen har samtidig betydelige konsekvenser for den offentlige sektor, da finanserne er kommet under pres. Det er derfor vigtigt, at der gøres enhver mulig indsats for at bevare disse tjenesteydelser og forbedre deres kvalitet. Denne meddelelse viser, at traktaterne giver de europæiske institutioner og medlemsstaterne de nødvendige retlige værktøjer til at gøre dette. Europa-Kommissionen er fast besluttet på at bidrage til denne indsats ved at indføre en kvalitetsramme for disse tjenesteydelser, sådan som det fremgår af de to forslag om revision af reglerne om statsstøtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, offentlige indkøb og koncessioner, som den har fremsat parallelt med denne meddelelse. Kommissionen vil i de kommende måneder ligeledes iværksætte en række andre tiltag, som tilsammen vil give EU en solid kvalitetsramme for tjenesteydelser af almen interesse i de kommende år. Kommissionen vil videreføre dette arbejde som led i sit bredere tilsagn om at sætte den sociale økonomi og social innovation i centrum for sit arbejde med gennemførelsen af Europa 2020-strategien, hvilket senest er set i forbindelse med initiativet for socialt iværksætteri³³, som støtter udviklingen af nye og socialt innovative metoder til at drive forretning eller levere tjenesteydelser.

³³ "Initiativ for socialt iværksætteri - At skabe et gunstigt klima for sociale virksomheder som kerneelementer i den sociale økonomi og den sociale innovation", KOM(2011) 682 endelig af 25. oktober 2011.